

**“ZAMONAVIY TA’LIM VA
TARBIYA TENDENSIYALARIDA
PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA FANLARINING
STRATEGIYASI VA YONDASHUVLARI”
mavzusida respublika ilmiy-amaliy konferensiya**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI**

**NAMANGAN DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
KREATIV PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA KAFEDRASI**

**“ZAMONAVIY TA‘LIM VA TARBIYA TENDENSIYALARIDA
PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA FANLARINING STRATEGIYASI VA
YONDASHUVLARI”**

**RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA
TO‘PLAMI
2025-YIL 21-22 APREL**

**СБОРНИК СТАТЕЙ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ, ПОСВЯЩЕННОЙ ТЕМЕ: «СОВРЕМЕННЫЕ
ТЕНДЕНЦИИ В ОБРАЗОВАНИИ И ВОСПИТАНИИ: СТРАТЕГИИ И
ПОДХОДЫ ПЕДАГОГИКИ И ПСИХОЛОГИИ»**

21-22 апреля 2025 года

NAMANGAN – 2025

KOMPETENTLIKKA ASOSLANGAN YONDASHUV ORQALI YOSHLARNI IJTIMOIIY- KASBIY RIVOJLANTIRISH YO'LARI	187
<i>Bobayeva Ziyodaxon Maxamadjon qizi, Boboyeva Iroda Maxammadjon qizi</i>	
THE DEVELOPMENT OF MEDICAL DISCOURSE	190
<i>Abdurakhmanova Madina Ulugbekovna</i>	
TA'LIM VA TARBIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA QARATILGAN KREATIV YONDASHUVLAR VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR	192
<i>Abduvaxobova Muxlisa Sodiqjon qizi</i>	
OLIIY TA'LIMDA MUSTAQIL O'QISHNI AMALGA OSHIRISHDA SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN DASTURLAR VA ULARNING FOYDALANISH USULLARI	195
<i>Maxamadjanov Islomjon Usmonjon o'g'li</i>	
TA'LIM VA TARBIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA HAMKORLIKDAGI TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING USTUVORLIGI	197
<i>Malikova Madina Abduraxmon qizi</i>	
PEDAGOGIKA FANINI O'QITISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH STRATEGIYALARI	199
<i>Maxamadjanov Islomjon Usmonjon o'g'li</i>	
TA'LIM VA TARBIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA QARATILGAN KREATIV YONDASHUVLAR VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR	202
<i>Nozimboyeva Muqaddas</i>	
GIBRID NEYRO-NORAVSHAN MODELLAR YORDAMIDA TA'LIM SIFATINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	205
<i>Nasiriddinov A'louddin Nuriddinovich</i>	
PEDAGOGIKA YO'NALISHIDA MUSTAQIL ISHNI TASHKIL ETISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING AFZALLIKLARI VA KAMCHILIKLARI.	210
<i>Ismoilov Temurbek Islomovich, Maxamadjanov Islomjon Usmonjon o'g'li</i>	
FINLANDIYA TA'LIM TIZIMI VA UNING KOMPARATIVISTIK TAHLILI	215
<i>Abdullayeva Xurshida Abdulboqi qizi</i>	
TA'LIM JARAYONIDA MILLIY KONTENTLARDAN FOYDALANISHNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	219
<i>Shukurov Vasliddin Sobirjon o'g'li</i>	
XVII ASRDAN XX ASRNING BIRINCHI YARIMIGACHA BOSHLANG'ICH SINFLARDA TA'LIM-TARBIYA VA PEDAGOGIK FIKRLAR RIVOJI	221
<i>Sodikova Zulfiya Uluĭbek qizi, Yusupova Madinaxon Raxmonali qizi</i>	
BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING MATEMATIK SAVODXONLIGI ASOSIDA KOGNITIV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRUVCHI USULLARNI QO'LLASH	225
<i>G'ofurova Mahfuza Abbosovna, Abdusalomova Mohidil Sherali qizi</i>	
OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING YOSHLAR TA'LIMIDAGI QO'LLANILISHIDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	229
<i>Botirova Sevara Mamurovna., Karimov Islomjon Isroiljon o'g'li</i>	
INNOVATSION PEDAGOGIK METODLAR VA KREATIV PEDAGOGIKA: MANTIQUIY FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISHDA YANGI YONDASHUV	232
<i>Egamberdiyeva Diyora Akbarjon qizi</i>	
BOSHLANG'ICH TA'LIMDA TRIZ TEXNOLOGIYALARINING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI	236
<i>Zokirova Sohiba Muxtoralievna, Fayzullayeva Nazokat Uchqun qizi</i>	
BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA IJOBIY FAZILATLARNI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMI	239
<i>Isroilova Mahliyo Islomjon qizi</i>	

Jarayonning aynan shu bosqichidan keyin “Hamkorlikdagi ta’lim” yondashuviga urg‘u beramiz.

5. Darsliklar yopib qo‘yiladi;
6. Har bir guruh a‘zolari matnni yana takroran tinglagan holda bo‘lib berilgan matn tarkibidagi harakat nomi, sifat, fe‘l hamda pedagog buyurgan boshqa so‘z turkumlarini yozib chiqishlari lozim bo‘ladi;
7. Eshittirish tugagach ma’lumotlar umumlashtirilib, guruh sardorlari tomonidan matn tarkibi haqida axborot beriladi.
8. O‘qituvchi tomonidan izoh olinadi.

Shuni ham yodda tutish kerakki, 6-bosqich ikki xil usulda amalga oshirilishi mumkin. 1-usul: guruh a‘zolariga aynan kim qaysi so‘z turkumini aniqlab yozishi kerakligi aytiladi va natijalar umumlashtiriladi. 2-usul: guruh a‘zolari barobar so‘z turkumlarini individual ajratib so‘ngra natijalarni umumlashtirishadi. Bunda 1-usul “kooperativ” ta’lim metodi hisoblanadi. 2-usul esa “collaborative” ya’ni “hamkorlikdagi ta’lim” yondashuviga xos metod hisoblanadi.

Xotima o‘rnida, hamkorlikdagi ta’lim texnologiyalarining ta’lim va tarbiya samaradorligini oshirishda ahamiyati juda katta. Bu texnologiyalar yordamida o‘quvchilar o‘zaro hamkorlikda ishlash, o‘z bilimlarini mustahkamlash va yangi ko‘nikmalarni rivojlantirish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Bu turdagi yondashuv bugungi kunda ham o‘z samarasini berib kelmoqda. Uni zamonaviy texnologiyalar bilan birga qo‘llash orqali esa ta’lim sifatini oshirishga o‘z hissamizni qo‘shgan bo‘lamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. **Vygotsky L. S.** *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes.* Cambridge, MA: Harvard University Press. 1978.
2. **Slavin R. E.** *Cooperative Learning: Theory, Research, and Practice.* Boston: Allyn and Bacon. 1990.
3. Sanaqulov Z.I., Jo‘raboyev B.T. Chet til o‘qitish metodikasida zamonaviy metodlar. ACADEMIC RESEARCH IN EDUCATIONAL SCIENCES Vol 2. 2021.
4. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. *Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning* (5th ed.). Boston: Allyn and Bacon. 1994.
5. Kagan, S. *Cooperative Learning* (2nd ed.). San Juan Capistrano, CA: Resources for Teachers. 2019.

PEDAGOGIKA FANINI O‘QITISHDA SUN’IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH STRATEGIYALARI

Maxamadjanov Islomjon Usmonjon o‘g‘li
Namangan Muhandislik – Qurilish Instituti tayanch doktranti
Email: islomiy1101@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada pedagogika fanini o‘qitishda sun’iy intellekt (SI) texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligi tahlil qilinadi. Zamonaviy ta’lim tizimi SI vositalari yordamida o‘quv jarayonini optimallashtirish imkoniyatiga ega bo‘lib, bu o‘qituvchilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Maqolada SI asosida o‘qitishning afzalliklari, o‘qituvchilarning SI bo‘yicha kompetensiyalarini oshirish yo‘llari va ta’lim jarayonida raqamli texnologiyalarning roli yoritiladi. Tadqiqot natijalari SI texnologiyalarini pedagogika faniga integratsiya qilishning asosiy strategiyalarini tavsiya etadi.

Kalit so‘zlar: sun’iy intellekt, pedagogika, ta’lim texnologiyalari, o‘qitish metodikasi, raqamli ta’lim muhitlari, avtomatlashtirilgan baholash.

Zamonaviy ta’lim jarayoni raqamli texnologiyalar bilan chambarchas bog‘liq bo‘lib, o‘qituvchilarning SI texnologiyalaridan foydalanish kompetensiyasini rivojlantirish muhim vazifa hisoblanadi. Bugungi kunda ta’lim jarayonini optimallashtirish va shaxsiylashtirishga

bo'lgan talab tobora ortib bormoqda. Pedagogika fanini samarali o'qitish uchun innovatsion yondashuvlar va zamonaviy texnologiyalarning integratsiyasi talab etiladi. An'anaviy ta'lim usullari SI yordamida interaktiv va moslashuvchan o'qitish usullari bilan boyitilishi mumkin. Sun'iy intellekt ta'lim jarayoniga tatbiq etilganida o'quvchilarning bilimlarini baholash jarayoni ham sezilarli darajada yaxshilanadi. Shuningdek, AI texnologiyalari yordamida o'qituvchilarning yuklamasi kamaytirilib, ularning ijodiy va interaktiv o'qitish metodlariga ko'proq e'tibor qaratishlari mumkin bo'ladi[1,2].

Tezisning maqsadi, SI texnologiyalarining pedagogika faniga ta'sirini tahlil qilish, o'qituvchilarning SI vositalaridan samarali foydalanish kompetensiyalarini rivojlantirish strategiyalarini taklif etish va ta'lim sifatini oshirish bo'yicha tavsiyalar berish. Sun'iy intellekt ta'lim jarayonida muhim rol o'ynaydi. Pedagogika fanida SI texnologiyalari yordamida o'quv jarayonini moslashtirish, o'quvchilarning individualligi va ehtiyojlariga moslashtirilgan ta'limni yaratish mumkin. Masalan, SI algoritmlari orqali talabalarning bilim darajasi tahlil qilinib, ularga mos o'quv materiallari taqdim etiladi. Bu esa o'quv jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Sun'iy intellekt yordamida tashkil etilgan ta'lim tizimlari. Sun'iy intellekt asosida ishlab chiqilgan ta'lim tizimlari an'anaviy ta'lim usullari bilan solishtirganda ko'plab afzalliklarga ega. Ular ta'lim jarayonini shaxsiylashtirish, interaktivlikni oshirish, o'quvchilarning bilim darajasini aniq baholash va o'qituvchilarga yukni kamaytirish imkoniyatini beradi[3].

Quyida SI texnologiyalariga asoslangan ta'lim tizimlarining asosiy jihatlari kengroq yoritiladi.

Individual yondashuv: Sun'iy intellekt ta'lim jarayonida individual yondashuvni ta'minlashga xizmat qiladi. Har bir talabaning bilim darajasi, o'zlashtirish tezligi va qiziqishlariga mos holda o'quv materiallari tanlanadi. SI algoritmlari quyidagicha ishlaydi:

- Talabaning oldingi bilimlari va natijalari asosida moslashtirilgan topshiriqlar ishlab chiqiladi.
- Mavzularni o'zlashtirish darajasi doimiy ravishda tahlil qilinadi va kamchiliklar aniqlanadi.
- Kamchiliklarga asoslanib, talaba uchun maxsus tayyorlangan qo'shimcha materiallar taqdim etiladi.

Misol tariqasida **AI Tutor** (sun'iy intellekt asosida ishlab chiqilgan repetitor tizimlari) ni keltirish mumkin. Ular har bir talabaning o'rganish jarayoniga moslashtirilgan video darslar, interaktiv mashg'ulotlar va avtomatlashtirilgan baholash tizimlarini taqdim etadi.

Adaptiv ta'lim muhiti: Adaptiv ta'lim muhiti sun'iy intellekt asosida o'quvchilarning ehtiyoj va imkoniyatlariga moslashuvchi ta'lim dasturlarini yaratishga yordam beradi. Bunday tizimlarning asosiy jihatlari:

- **Real vaqtda moslashuv:** Talabaning bilim darajasi doimiy tahlil qilinib, mos keladigan savollar, topshiriqlar va tushuntirishlar beriladi.
- **Tinglovchiga moslashish:** Ba'zi talabalar vizual materiallarni yaxshi qabul qilishsa, boshqalari audiokontent orqali yaxshiroq o'rganadi. SI texnologiyalari talabalarning o'rganish uslubini aniqlab, ularga mos resurslarni tavsiya etadi.

- **Progress monitoring:** Talabaning ta'limdagi yutuqlari va qiyinchiliklari aniq tahlil qilinadi va ularga mos keluvchi qo'llanmalar taklif etiladi.

Masalan, **Coursera va Khan Academy** kabi platformalar adaptiv ta'lim tizimlarini faol qo'llamoqda. Ular sun'iy intellektdan foydalanib, foydalanuvchilarning qaysi mavzularni yaxshi o'zlashtirgani yoki qaysi mavzularda qiynalayotganini aniqlaydi va shunga qarab yangi materiallar tavsiya qiladi. Raqamli murabbiylik: Raqamli murabbiylar — bu sun'iy intellektga asoslangan virtual o'qituvchilar va chat-botlar bo'lib, ular talabalarga o'quv jarayonida yordam beradi. Ushbu tizimlar quyidagi afzalliklarga ega:

- **24/7 yordam:** Talabalar istalgan vaqtda savollariga javob olishlari mumkin, bu ayniqsa mustaqil ta'lim oluvchilar uchun muhimdir.

• **O‘quvchini motivatsiyalash:** Sun‘iy intellekt talabani rag‘batlantirib, o‘qitish jarayonini qiziqarli va interaktiv shaklga keltiradi.

• **Talabaning kamchiliklarini aniqlash va tuzatish:** Chat-botlar yoki virtual o‘qituvchilar talabalar qaysi mavzularda qiynalayotganini aniqlaydi va qo‘shimcha tushuntirishlar beradi. Misol tariqasida quyidagi tizimlarni keltirish mumkin: **ChatGPT va Google Bard** — talabalarga savollar bo‘yicha batafsil javob berish va tushuntirish imkoniyatiga ega.

• **Socratic (Google tomonidan ishlab chiqilgan AI)** — o‘quvchilarga matematik masalalarni yechish, tarixiy voqealarni tushunish va ilmiy tushunchalarni o‘rganishda yordam beradi.

• **Duolingo** — sun‘iy intellekt asosida ishlovchi til o‘rganish platformasi bo‘lib, foydalanuvchilarning bilim darajasiga moslab darslarni taqdim etadi. O‘quv jarayonini avtomatlashtirish va samaradorlikni oshirish: Sun‘iy intellekt yordamida nafaqat individual ta‘lim yondashuvi takomillashtiriladi, balki o‘qituvchilarning kundalik vazifalari ham yengillashtiriladi. Masalan:

• **Avtomatik baholash tizimlari:** Talabalar topshiriqlarini sun‘iy intellekt avtomatik baholab, tahlil qiladi. Bu esa o‘qituvchilarning vaqtini tejaydi va baholash jarayonida obyektivlikni oshiradi.

• **Intellektual tahlil:** Talabalarning muvaffaqiyati yoki qiyinchiliklarini aniqlash uchun sun‘iy intellekt natijalarni chuqur tahlil qilib, pedagoglarga hisobot tayyorlaydi.

• **O‘qitish jarayonini moslashtirish:** Sun‘iy intellekt dars rejalarini optimallashtirish va talabalarga mos o‘quv strategiyalarini ishlab chiqishda yordam beradi. Misollar: **Turnitin** — talabalarning ilmiy ishlarini plagiatga tekshiruvchi AI tizimi. SI texnologiyalarini pedagogika faniga integratsiya qilish. Sun‘iy intellekt texnologiyalarining pedagogika faniga joriy etilishi o‘quv jarayonini sezilarli darajada yaxshilashi mumkin. Masalan, intellektual repetitor tizimlari yordamida o‘quvchilarga shaxsiylashtirilgan ta‘lim taklif qilish mumkin. Bunday tizimlar har bir talabaning ehtiyojlarini inobatga olib, moslashtirilgan topshiriqlarni ishlab chiqadi[4,5,6]. Bundan tashqari, **avtomatlashtirilgan baholash tizimlari** orqali ta‘lim jarayonining shaffofligini oshirish mumkin. Sun‘iy intellekt algoritmlari yordamida talabalar natijalari avtomatik tahlil qilinadi va baholanadi. Bu esa baholash jarayonida inson omilining ta‘sirini kamaytirib, natijalarni yanada adolatli qilish imkonini yaratadi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, sun‘iy intellekt texnologiyalarining pedagogika faniga integratsiya qilinishi o‘qitish jarayonining sifatini oshirishga xizmat qiladi. O‘qituvchilar uchun SI texnologiyalaridan samarali foydalanish kompetensiyalarini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Kelajakda SI vositalari asosida interaktiv va shaxsiylashtirilgan ta‘lim platformalarini ishlab chiqish va ularni pedagogik jarayonga keng joriy etish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Russell, S., & Norvig, P. (2020). *Artificial Intelligence: A Modern Approach*. Pearson.
2. Luckin, R. (2018). *Machine Learning and Human Intelligence: The Future of Education for the 21st Century*. UCL IOE Press.
3. Islomjon M. Methods for analyzing independent work performance using artificial intelligence: on the example of the direction of pedagogy //Next Scientists Conferences. – 2025. – C. 67-72.
4. Islomjon M. Integration of artificial intelligence and teaching methods in pedagogy //International Journal of Pedagogics. – 2025. – T. 5. – №. 01. – C. 57-59.
5. Islomjon M. Methodology of using artificial intelligence tools in the process of independent learning //International Scientific and Current Research Conferences. – 2024. – C. 74-78.
6. Maxamadjanov I. Universitet talabalari mustaqil ishlarini bajarishda sun‘iy intellektdan samarali foydalanish //News Of The Nuuz. – 2024. – T. 1. – №. 1.6. 1. – C. 144-146.